

S. Sayısı : 25

Ceza kanununun mevkii meriyete vazına müteallik 825 sayılı kanunun 29 ncu maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası ve Adliye encümeni mazbatası (I/247)

T. C.

Başvekâlet

9 - X - 1939

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/5394

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ceza kanununun mevkii meriyete vazına müteallik 825 numaralı kanunun 29 ncu maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında Adliye vekilliğine hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinece 4 - X - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Ceza kanununun mevkii meriyete vazına müteallik 825 numaralı kanunun 29 ncu maddesine bir fıkra ilâvesi hakkındaki kanun lâyihasının esbabı mucibesi

Lâyihada zikredilen Ceza kanununun maddelerinde yazılı cürümlere aid davaları asliye ceza mahkemeleri görmekte olduğundan, bu cürümlerden dolayı alâkalılar uzak mesafelerde bulunan asliye mahkemelerine gitmek mecburiyetindedirler Kesretle vukua gelen mevzuuhâs cürümlere müteallik davalarda davacı, müdahil, maznun, şahid gibi sıfatlarla alâkalı bulunan müteaddid kimselerin iş ve güclerini bırakarak asliye teşkilâtı bulunan yerlere gidüb gelmeleri kendilerini mutazarrır edeceği gibi işlerin de gecikmesine sebebiyet vermektedir.

Binaenaleyh, hem davada ilgili bulunan kimseleri zarardan korumak ve hem de işlerin gecikmesini önlemek maksadile, 825 numaralı kanunun 29 ncu maddesine, asliye teşkilâtı bulunmayan yerlerde bu mahkemelere aid muayyen bazı vazifelerin sulh ceza hâkimleri tarafından görülmesini teminen bir fıkra ilâvesine lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Esas No. 1/247

Karar No. 15

11 - XII - 1939

Yüksek Reisliğe

Ceza kanununun mevkii meriyete vazına müteallik 825 sayılı kanunun 29 ncu maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında Adliye vekilliğine hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetininin 4 - X - 1939 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı karar-

laştırılan kanun lâyihası Başvekâletin 9-X-1939 tarih ve 6/5394 sayılı tezkeresile Yüksek Riyasete gönderilmek ve encümenimize havale buyurulmakla Adliye vekili, Vekâlet müsteşarı ve Ceza işleri umum müdürünün huzurlarile tedkik ve mü-

zakere olundu.

Adliye teşkilâtında mevcut noksanlık dolayısıyla bir çok kazalarda Asliye ceza mahkemesi bulunmadığından zina, memuru tahkir, hububat, meyve ve sebze hırsızlığı gibi kesretle vukua gelen suçlardan dolayı davacı, maznun müdahil, şahid gibi sıfatlarla alâkalı bir çok kimselerin asliye teşkilâtı bulunan uzak yerlere gitmeleri külfet ve masraflarına mâni olmak esbabı mucibesile hazırlanan ve sulh ceza mahkemelerine verilen salâhiyetleri tevsi eden fıkra cereyan eden ve hulâsaten aşağıda zikredilen müzakere neticesinde encümen ekseriyetince kabule şayan görülmüştür.

I - Azadan iki zat sulh mahkemelerine asliye mahkemesi salâhiyeti vermenin kanunlarımızla kabul edilen esaslı bir prensibi ihlâl edeceğinden ve evsaf ve derece itibarile aşağı vaziyette bulunan hâkimlere daha yüksek derecedeki mahkemelerin salâhiyetini tanınmanın mahzurlu olacağından bahsile lâyihanın reddi teklifinde bulunmuşlardır.

II - Encümen ekseriyeti ise :

Asliye mahkemeleri salâhiyetine dahil ceza kanununun bazı fıkralarına zaten sulh hâkimlerince bakılmaktadır. Bunun biraz daha tevsiinde mahzur değil fayda ve zaruret vardır.

III - Adaletin esas vazifesi, hâdiseyi mahallinde halletmek prensibinde hulâsa olunur. Binaen-

aleyh vatandaş kendine en yakın mahkemede muhakeme etmek doğrudur. Bu mahkeme ise aynı kazada kurulacak asliye mahkemesidir. Halen buna imkân olmadığına ve başka kazada bulunan asliye mahkemesine gitmek de yurddaşa adalet namına lüzumsuz külfet tahmil etmesine göre halin ihtiyaçlarına cevap olarak hazırlanan kanun lâyihasının aynen kabulü muvafık görülmüştür.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere mazbata Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye E. Reisi	Bu M. M.	Kâtib
Çorum	Bingöl	Konya
Münir Çağal	Feridun Fikri	G. Gültekin
Balıkesir	Gaziantep	Kastamonu
Hacim Çarıklı	Ö. A. Aksoy	Abidin Binkaya
Mardin		Rize
H. Menemencioğlu	Dr. Saim Ali Dilemre	
Tokad		Trabzon
S. Atanç		Faik A. Barutçu

Asliye teşkilâtı olmayan merkezlerdeki sulh ceza hâkimlerine aid vazifelerin tevsiine aid hükümler vatandaşları, usul kanununda verilmiş olan esaslı teminatlardan mahrum ettiği ve ceza meselelerinin şahsî hürriyete taalluku hesabına lâyihanın kabulüne taraftar değiliz.

Zonguldak	Bursa
Şinasi Devrin	Atıf Akgücü

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Ceza kanununun mevki meriyete vazna müteallik
825 numaralı kanunun 29 ncu maddesine bir
fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyhası*

MADDE 1 — Ceza kanununun mevki meriyete vazna müteallik 825 numaralı kanunun 29 ncu maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir:

Asliye teşkilâtı bulunmayan yerlerde sulh hâkimleri Türk Ceza kanununun yüz doksan üçüncü maddesinin ikinci fıkrasında ve iki yüz altmış altı, iki yüz altmış yedi, iki yüz altmış sekiz, iki yüz yetmiş bir, dört yüz kırk ve dört yüz kırk birinci maddelerinde ve dört yüz elli altıncı maddenin birinci fıkrasında ve dört yüz elli dokuzuncu ve dört yüz sekseninci maddelerinde ve dört yüz doksan ikinci maddenin diğer fıkralarında ve dört yüz doksan dört ve beş yüz on beşinci maddelerinde ve beş yüz on altıncı maddenin diğer fıkralarında ve beş yüz on yedinci maddesinde yazılı cürümlere müteallik davaları dahi rüyet eder.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

4 - X - 1939

Bş. V. ve			
Ha. V. V.	Ad. V.		M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Fethi Okyar</i>		<i>N. Tınaz</i>
Da. V.	Ha. V.		Ma. V.
<i>Fayik Öztrak</i>			<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V. ve	Ti. V. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>		<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.		Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>		<i>Muhlis Erkmen</i>
Mu. Mü. V.			Ti. V.
<i>A. Çetinkaya</i>			